

Országos növényvédelmi előrejelzés a szántóföldi kultúrákban 2025.07.03.

Június utolsó hetében folytatódott a rendkívül meleg, aszályos időjárás országszerte. Az időszak elején szórványosan előforduló csapadék némi kis reményt adott növényeink felüdülésére de sajnos ez nem tartott sokáig. Az esők után a kánikulai melegben a talajok víz tartalma drasztikusan csökkenni kezdett, így az a felső 5 cm-es rétegben leginkább 5 %, míg a felső 15 cm-es rétegben 10-13 % közöttire esett vissza. Az ország egyes részein nagy volt a napi hőingadozás, melynek következtében a 80 % körüli páratartalmú levegőben szerencsés esetben jutott egy kis felfrissülés kapás növényeinknek az éjszaka folyamán. Sajnálatos módon ez legfeljebb csak egy kis regenerálódásra volt elegendő, mert a kukorica, napraforgó, szója, burgonya állományokban is tovább fokozódtak a szárazság következtében fellépő fonnyadások, levélsárgulások, felszáradások.

Az őszi árpa betakarítása befejeződött, míg az őszi búza és egyes országrészekben már a repce aratása is folyamatban van. A tarlók hántása a munkaszervezésnek megfelelően zajlik, bár sokan várnának inkább az esőkre, könnyítve ezzel a műveletet. A tarlók parlagfű fertőzöttsége nagyon vegyes képet mutat, folt-szerűen azonban előfordulnak fertőzött gócok, ezért ezeket a táblákat célszerű előnybe részesíteni a tarlóhántás tervezésekor.

Kukoricában jelenleg a legnagyobb problémát a vízhiány jelenti, a később vetett állományokban nem ritka a növények alsó leveleinek a felszáradása. A kukorica leveleinek összesodródása, azok kisebb takarása miatt újabb lendületet vett a gyomosodás, helyenként tömegesen jelennek meg többek közt a muhar-fajok, a kakaslábfű, a köles, selyemmályva, libatop-félék. A fejletlenebb növények alsó levélzónájában a **muharbolha** kártétele gyakori, esetenként súlyos mértékű, mellyel tovább gyengülnek a növények (1. fotó).

1. fotó: Muharbolha kártétele kukoricán

Szintén az alsó szinteken (2-3 levél) jellemző a **takácsatkák** felszaporodása, kártétele amely most még a kezdeti stádiumban tart, de a lerakott tojások száma jelentős, ezért csemege- illetve hibrid kukoricában feltétlenül ellenőrizni kell az állományt (2. fotó)! Kukoricában a **gyapottok bagolylepke** és a **kukoricamoly** rajzása minimális, inkább észlelési szintű. A kukoricamoly első nemzedékének lárvái a szórványosan károsított töveken többségében L4-L5-ös stádiumban figyelhetők meg (3. fotó). Kártételük folyamatos, mely nemcsak a levelek és szár lyuggatásában hanem a kitapintható címer rágásában is megnyilvánul. Megjelentek a

kukoricabogár első egyedei a sárga színcsapdákban (Jász-Nagykun-Szolnok), megfigyelésük, csapdázásuk a továbbiakban javasolt.

2. fotó: Közöséges kétfoltos takácsatka és tojásai kukoricán

3. fotó: A kukoricamolyl L4-es fejlettségű lárvája a szárban

Napraforgóban többnyire változatlan a helyzet. A **levéltetvek**, **poloskák** száma észlelési szintű a csillagbimbós-virágzás kezdeti állományokban. Az alsó levelek felszáradásához az élettani okokon felül hozzájárultak a **szeptóriás foltosság** és mostanra az **alternáriás betegség** levéltünetei is. A parlagfű fertőzöttség változó, rendszerint technológiától függő mértékű. A gyomnövény 50-60 cm-es fejlettséggel is megfigyelhető és ~10-15 %-uk virágbimbós állapotú!

Szójában a szárazság következtében a nappali órákban a növények fonnyadása gyakori, ezen felül az alsó levelek sárgulása itt is megfigyelhető. Elsősorban a még zöld, de alsó leveleken célszerű a **takácsatkák** egyedszámát felmérni, ugyanis egyelőre viszonylag alacsony egyed számban, de megkezdtek a felszaporodásukat. A tojás rakás folyamatos! Amennyiben marad az eddigihez hasonló száraz, meleg időjárás, népességük és kártételük fokozódására kell számítanunk.

A **burgonya** állományok roskadása, sárgulása, esetenként száradása is elsősorban az időjárás következménye. Az **alternáriás levélfoltosság** fellépésének kedvez a jelenlegi időjárás, így a tünetek is erősödtek a napokban. A **burgonyavész** tüneteit elsősorban az öntözött állományokban (paradicsomban is) figyelhetjük meg, melynek fertőzéséhez az éjszakai párásabb időszakok kedveznek, a betegség terjedése azonban a nappali extrém meleg miatt visszafogott. Ha bekövetkezik a néhány fokos lehűlés a fertőzésveszély emelkedik, ezért a védekezés javasolt ellene!

Tűh Annamária
Magyar Növényvédő Mérnöki és
Növényorvosi Kamara

Az előrejelzés a Borsod –Abaúj-Zemplén, Csongrád-Csanád, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Komárom-Esztergom és Zala vármegyei Növényorvosi Kamarák szakembereinek megfigyelései alapján készült.